

عنوان مقاله:

پیوند منظرین مذهب و طبیعت در قفقاز

محل انتشار:

فصلنامه هنر و تمدن شرق، دوره 2، شماره 4 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسنده:

فاطمه السادات شجاعی - کارشناس ارشد طراحی شهری

خلاصه مقاله:

اگر منظر طبیعی را حاصل تعامل اولیه انسان و طبیعت پیرامون بدانیم، منظر فرهنگی انتخاب طبیعت برای تعامل در طول زمان است که می تواند در دوره های مختلف علل متفاوت داشته باشد. منظر آیینی به عنوان بخش مهمی از منظر فرهنگی، عکس العمل جامعه نسبت به نیازهای معنوی اش به حساب می آید. انسان در دوران باستان در پیوندی عمیق و مستقیم با طبیعت زندگی می کرد. از این رو منظر زیستی و منظر آیینی شکل گرفته از آن دوران، متأثر از منظر طبیعی بود. این امر به ویژه در مورد منظر آیینی هنگامی اهمیت پیدا می کند که می دانیم عناصر طبیعی منظر در عهد باستان، همواره علاوه بر عملکرد خود دارای مفاهیم رمزی و معنوی نیز بوده اند؛ از این رو، ارتباط آیین با طبیعت ارتباطی مستقیم و غیرقابل تفکیک بوده است. در سرزمین گرجستان با توجه به غلبه منظر کوهستانی، کوه همواره نقشی بنیادی در ساختار زندگی جمعی داشته و به عنوان عنصری منظرین، دارای سه وجه عملکردی، معنایی و زیباشناسانه بوده است. اهمیت این سه وجه در منظر آیینی منطقه، با توجه به زمان و مکان شکل گیری منظر آیینی و سطح فرهنگی جامعه متفاوت بوده است. در این نوشتار با انتخاب سه مجموعه آیینی در مستیا، اوپلیستیخه و متسختا در گرجستان، ابتدا به مقایسه نقش کوه در شکل گیری منظر آیینی این سه مجموعه پرداخته می شود که در هر یک از آنها، با توجه به ارتباط کوه با جامعه فرهنگی مرتبط با آن، منظر فرهنگی به گونه ای متفاوت شکل گرفته است. به طوری که در مستیا وجه عملکردی کوه در ایجاد نقش معنایی و شکل گیری منظر آیینی غالب بوده، در اوپلیستیخه غلبه با وجه زیباشناسانه و معنایی کوه بوده و در متسختا مکان قرارگیری کوه به عنوان منطقه سوق الجیشی اهمیت داشته است. سپس از خلال مقایسه این سه منظر آیینی به چرایی و چگونگی ارتباط منظر طبیعی و فرهنگی پرداخته می شود.

کلمات کلیدی:

منظر آیینی، منظر طبیعی، منظر فرهنگی، عملکرد، زیباشناسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/851743>

